

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

Кафедра галузевої соціології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ВІЗУАЛЬНА СОЦІОЛОГІЯ
ТА ДОСЛІДЖЕННЯ В ІНТЕРНЕТІ**

для студентів

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

спеціальність 054 «Соціологія»

освітній рівень бакалавр

освітня програма соціальні технології

вид дисципліни вибіркова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2020/2021
Семестр	3
Кількість кредитів ECTS	8
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	іспит

Викладач: Петренко-Лисак А.О., Сидоров М.В.-С.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2020

Розробники:

кандидат соціологічних наук, доцент, доцент кафедри галузевої соціології Петренко-Лисак Алла Олександрівна

кандидат фізико-математичних наук, доцент, завідувач кафедри методології та методів соціологічних досліджень Сидоров Микола Володимир-Станіславович

ЗАТВЕРДЖЕНО

В.о. зав. кафедри галузевої соціології

(підпис) _____ (Безрукова О.А.)

Протокол № 8 від «28» 08 2020р.

Зав. кафедри методології та методів соціологічних досліджень

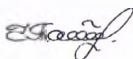

(підпис) _____ (Сидоров М.В.-С.)

Протокол № 21 від «28» 08 2020р.

Схвалено науково-методичною комісією факультету соціології

Протокол №1 від «28» серпня 2020

Голова науково-методичної комісії

Червінська Т.Г.

1. Мета дисципліни має подвійний характер:

В межах тематичного блоку «Дослідження в Інтернеті» – навчання студентів сучасним методам збору соціальної інформації з використанням всесвітньої мережі Інтернет та інших засобів. У рамках викладання передбачається засвоєння студентами знань та вмінь для створення електронних запитальників, проведення опитувань онлайн та аналіз отриманої інформації.

В межах тематичного блоку «Візуальна соціологія» – з'ясування поля досліджень візуальної соціології як однієї з галузевих соціологій, характеристика основних напрямів досліджень, розширення знань щодо методології та розвиток навичок аналітичної інтерпретації візуальних матеріалів.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

В межах тематичного блоку «Дослідження в Інтернеті»:

1. Знати методи збору соціологічної інформації
2. Вміти працювати з комп'ютером
3. Володіти навичками програмування соціологічного дослідження
4. Знати вибіркові методи соціологічних досліджень

В межах тематичного блоку «Візуальна соціологія»:

1. Знати історію соціологічної думки
2. Вміти аналітично мислити
3. Володіти навичками роботи з сучасною комп'ютерною та цифровою технікою

3. Анотація навчальної дисципліни:

В межах тематичного блоку «Дослідження в Інтернеті»: розвиток інформаційно-комунікативного простору Інтернет, погіршення досяжності та зменшення рівня відповідей респондентів примушує соціологів шукати нові інструменти для збору соціальної інформації. Одним з таких інструментів виступає інструментарій для проведення опитувань через Інтернет. У даній дисципліні вивчається безкоштовна оболонка для проведення опитувань LimeSurvey, переваги та недоліки веб-опитувань, можливості використання їх та перспективи.

В межах тематичного блоку «Візуальна соціологія»: дисципліна носить практичний характер, сприяє формуванню в професійній практиці майбутніх соціологів вмінь і навичок роботи з візуальною інформацією та візуальними методами досліджень соціальної реальності. Передбачається набуття вмінь працювати з сучасною науковою літературою, критично опрацьовувати першоджерела, розвиток навичок візуального аналізу, здобуття знань про способи візуальних дослідницьких методик, про відмінності між соціологічним та філософським, культурологічним, антропологічним способами використання візуального матеріалу в дослідженнях.

4. Завдання (навчальні цілі):

В межах тематичного блоку «Дослідження в Інтернеті»: основними завданнями вивчення дисципліни є опанувати роботу з електронними методами збору інформації, навчитися шукати соціальну та соціологічну інформацію у Інтернеті, та навчитися проводити опитування он-лайн.

В межах тематичного блоку «Візуальна соціологія»: основним завданням вивчення дисципліни є вивчення основних категорій візуальної соціології та теоретичних основ візуальної соціології, ознайомлення с основними принципами роботи фотографа та специфікою аналізу фотографічного матеріалу, з особливостями візуального дослідження кіно і відеоматеріалів та з особливостями міського простору як об'єкта візуальних досліджень.

Що спрямовано на формування таких *компетентностей* як:

фк9. Здатність використовувати спеціалізоване програмне забезпечення в освітній, дослідницькій та інших сферах професійної діяльності.

фк16. Здатність дотримуватися у своїй діяльності норм професійної етики соціолога.

фк17. Вміння аналізувати кількісну та якісну соціологічну інформацію.

фк18. Навички аналізу основних тенденцій розвитку соціально-політичних процесів.

5. Результати навчання за дисципліною:

В межах тематичного блоку «Дослідження в Інтернеті»:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Методологію проведення досліджень у Інтернеті	Лекція, практична робота	тест	10
1.2	Специфіку формування вибіркової сукупності у онлайн дослідженнях	Лекція, практична робота	тест	10
1.3	Особливості та методи програмування анкети у Інтернеті	Лекція, практична робота	тест	10
2.1	Програмувати опитування у Інтернеті	Лекція, практична робота у LimeSurvey	Програма дослідження, захист проекту	20
2.2	Проводити опитування онлайн	Лекція, практична робота у LimeSurvey	Програма дослідження, захист проекту	40
2.3	Експортувати результати дослідження	Лекція, практична робота у LimeSurvey	Програма дослідження, захист проекту	10

В межах тематичного блоку «Візуальна соціологія»

Результат навчання (РН) (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1	знати теоретичні основи та основні поняття візуальної соціології; основні напрями досліджень сучасної візуальної соціології; відмінні риси теоретико-методологічних підходів до аналізу візуальної інформації, використовуваної в соціологічному дослідженні; основні підходи до візуалізації соціальної реальності та її елементів; можливості та обмеження соціологічного аналізу візуальної інформації	Лекції, практичні заняття, самостійна робота	контрольна робота: тест та розгорнуте есе; практичні завдання (кейси); реферат	20
2	вміти коректно використовувати візуальні засоби для аналізу соціальних явищ; аналізувати теоретичні джерела, порівнювати різноманітні підходи до соціологічного аналізу візуальних репрезентацій соціальної реальності, самостійно формулювати тему емпіричного дослідження в рамках сфери досліджень візуальної соціології; проводити дослідження соціальних явищ і процесів на візуальному матеріалі, з метою визначення особливостей репрезентації соціальних феноменів в сучасному суспільстві; працювати з візуальною інформацією	Лекції, практичні заняття, самостійна робота	контрольна робота: тест та розгорнуте есе; практичні завдання (кейси); реферат	17

3	організувати та презентувати дослідницький проект	Самостійна робота, практичні заняття	презентація, колоквиум	8
4	вести аналітичну, дослідницьку та пошукову діяльність	Самостійна робота, практичні заняття	контрольна робота: тест та розгорнуте есе; практичні завдання (кейси)	5

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

В межах тематичного блоку «Дослідження в Інтернеті»:

Результати навчання дисципліни (код)				
Програмні результати навчання (назва)	1	2	3	4
прн13. Застосовувати математико-статистичне та спеціалізоване програмне забезпечення в освітній, дослідницькій та практичній професійній діяльності.	+	+		+
прн23. Демонструвати навички збору кількісної та якісної соціологічної інформації.	+	+	+	
прн24. Аналізувати кількісну та якісну соціологічну інформацію.	+	+	+	+

В межах тематичного блоку «Візуальна соціологія»

Результати навчання дисципліни (код)				
Програмні результати навчання (назва)	1	2	3	4
прн25. Аналізувати основні тенденції розвитку соціально-політичних процесів.	+	+	+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

В межах тематичного блоку «Дослідження в Інтернеті»:

- семестрове оцінювання:

1. Тест з тем 1-3, РН 1.1, РН 1.2, РН 1.3 – 15/9 балів
2. Дослідницький проект РН 2.1, РН 2.2, РН 2.3 – 30/18 балів
3. Програма дослідження – РН 1.1 – 1.3 – 15/9 балів

В межах тематичного блоку «Візуальна соціологія»:

- семестрове оцінювання:

1. активна робота на практичних заняттях: РН1, РН2, РН4 – 30/18 балів
2. виконання контрольних робіт: РН1, РН2, РН4 – 15/9 балів (3 МКР по 5 максимальних або 3 мінімальних бали за кожну)
3. виконання та презентація результатів дослідницького завдання: РН3 – 15/9 балів

Отримана сума балів за кожну частину «Візуальна соціологія» та «Дослідження в Інтернеті» ділиться навпіл, а надалі сумарно становить спільну кількість балів за семестр з дисципліни «Візуальна соціологія та дослідження в Інтернеті».

- умови допуску до підсумкового іспиту: студент не допускається до іспиту, якщо за семестр з обох частин дисципліни він набрав менше ніж *36 балів*; студент допускається до іспиту за умови виконання одного (або обох) додаткового завдання частин дисципліни (*написання реферативної роботи змістом та обсягом відповідним кількості неопрацьованих студентом тем.*

- підсумкове оцінювання дисципліни «Візуальна соціологія та дослідження в Інтернеті» - письмовий іспит РН1, РН2: білет містить два питання: одне з блоку 3-4 «Візуальна соціологія», друге з блоку 1-2 «Дослідження в Інтернеті» – обидва питання **40 балів** (20 максимальних або 12 мінімальних балів за кожне питання). Мінімальний бал успішного складання іспиту – 24 бали.

7.2 Організація оцінювання:

В межах тематичного блоку «Дослідження в Інтернеті»:

1. Програма дослідження - після 2 –ї теми
2. КР з тем 1-3, РН 1.1, РН 1.2, РН 1.3 – після теми 3
3. Дослідницький проект РН 2.1, РН 2.2, РН 2.3 – після теми 4

В межах тематичного блоку «Візуальна соціологія»:

1. Практичні заняття оцінюються по факту проведення, бали накопичуються протягом семестру.
2. Контрольна робота №1 виконується після вивчення Тем 1-2
3. Контрольна робота №2 виконується після вивчення Тем 3-4
4. Контрольна робота №3 виконується після вивчення Тем 5-6
5. Дослідницьке завдання виконується протягом семестру, презентується на трьох останніх за графіком навчання практичних заняттях.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59
Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни.

Тематичний план лекційних та практичних занять в межах тематичного блоку «Дослідження в Інтернеті»:

Номер і назва теми	Кількість годин		
	Лекції	Практичні	Самостійна робота
1. Інтернет як джерело соціальної інформації			
1. Комп'ютерне інформаційне середовище	4	4	4
2. Програма соціологічного дослідження, що проводиться з використанням Інтернету	6	6	8
3. Новітні методи збору соціологічної інформації	4	4	10
<i>Контрольна робота</i>			2
2. Програмна оболонка Lime Survey			
4. Опитувальна оболонка LimeSurvey	14	22	12
<i>Дослідницький проект</i>			20
Всього	28	36	56

Загальний обсяг (тематичного блоку «Дослідження в Інтернеті») - 120 год, в тому числі:

Лекцій – 28 год.

Практичні заняття - 36 год.

Самостійна робота - 56 год.

Тематичний план лекційних та практичних занять в межах тематичного блоку «Візуальна соціологія»

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин		
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
3. Візуальна соціологія як соціологічна теорія та методологія				
1	Історія становлення та інституціоналізація візуальної соціології	4	4	4
2	Теоретико-методологічні основи та методи візуальної соціології	4		3
	<i>Контрольна робота 1 (КР1)</i>			6
4. Фотографія як предмет та метод соціологічних досліджень				
3	Соціальна історія фотографії. Теорії вивчення фотографії.	2	8	4
4	Методологія та методи аналізу фотографій	2		4
	<i>Контрольна робота 2 (КР2)</i>			6
5. Соціологічні дослідження кіно та відео				
5	Кіно як продукт візуальної культури	2	8	4
6	Кінематограф як предмет соціологічного вивчення	4		4
	<i>Контрольна робота 3 (КР3)</i>			6
6. Візуальний аналіз Інтернет контенту				
7	Соціологічний аналіз візуального контенту Інтернет-медіа	2	6	4
8	Візуальні дослідження контенту соціальних мереж	4		3
	<i>Дослідницьке завдання</i>		6	16
Всього:		24	32	64

Загальний обсяг (тематичного блоку «Візуальна соціологія») - 120 год., в тому числі:

Лекцій – 24 год.

Практичні заняття – 32 год.

Самостійна робота – 64 год.

Загальний обсяг - 240 год, в тому числі:
Лекцій – 52 год.
Практичні заняття - 68 год.
Самостійна робота - 120 год.

9.1. Рекомендовані джерела до тематичного блоку «Дослідження в Інтернеті»:

Основна:

1. Матеріали тематичного блоку:
<http://www.google.com/support/websearch/bin/static.py?page=searchguides.html&ctx=advanced&hl=en#advanced>
2. Ronald D. Fricker, Jr. Sampling Methods for Web and E-mail Surveys Naval Postgraduate School 9 October 2006
<http://www.nps.navy.mil/orfacpag/resumePages/papers/frickerpa/Draft%20Internet%20Survey%20Sampling%20Chapter.pdf>
3. LimeSurvey Documentation. <http://docs.limesurvey.org/tiki-index.php>
4. Couper Mick P. Web Surveys // Rev. of Issues and Approaches Public Opinion Quarterly. 2000. Vol. 64. P. 464 – 494.
5. K.L. Manfreda, Z. Batagelj, V. Vehovar Design of Web Survey Questionnaires: Three Basic Experiments. JCMC, 7 (3) April 2002, <http://jcmc.indiana.edu/vol7/issue3/vehovar.html>
6. Методы сбора информации в социологических исследованиях. В 2-х кн. / Отв. ред. В.Г. Андреев, О.М. Маслова. - М.: , 1990.
7. Phil Hughes. Using LimeSurvey <http://www.linuxjournal.com/node/1006003>

Додаткова:

8. Wright, K. B. (2005). Researching Internet-based populations: Advantages and disadvantages of online survey research, online questionnaire authoring software packages, and Web survey services. JCMC, 10(3), article 11. <http://jcmc.indiana.edu/vol10/issue3/wright.html>
9. Давыдов А.А. Компьютерные технологии для социологии (обзор зарубежного опыта) // Социологические исследования. 2005. № 1. С. 131-138.
10. Божков О.Б. Компьютерные технологии в социологическом исследовании <http://www.nir.ru/sj/sj/12bozh.htm>

Додаткові ресурси:

11. http://www.surveymonkey.com/Home_Videos.aspx
12. <http://docs.limesurvey.org/tiki-index.php?page=English+Instructions+for+LimeSurvey>
13. <http://moodle.soc.univ.kiev.ua>

9.2. Рекомендовані джерела до тематичного блоку «Візуальна соціологія»:

Основна:

1. Барт Р. Camera lucida. Комментарий к фотографии / пер. с фр., послесл. и коммент. Михаила Рыклина. – М.: ООО «Ад Маргинем Пресс», 2011. – 272 с.
2. Запорожец О. Визуальная социология: контуры подхода // Интер (Интеракция. Интервью. Интерпретация). – 2007. – № 4. – С. 27-36.
3. Семина М.В., Ганжа А.О. Визуальная социология и развитие социологического воображения // Журнал социологии и социальной антропологии. – 2008. – Том XI. № 2. – С. 153-167.
4. Сергеева О.В. Исследовательское поле визуальной социологии // Журнал социологии и социальной антропологии. – 2008. – Том XI. № 1. – С. 136-146.
5. Солдатова В. Візуальні методи в соціології: основні підходи до збору соціологічної інформації // Соціальні виміри суспільства. – Вип. 7(18). – К., 2015. – С. 562-575.
6. Элкинс Д. Шесть способов сделать визуальные исследования серьезной научной дисциплиной // Топос. – 2007. – № 1(15). – С. 26-56.

Додаткова для поглибленого вивчення:

1. Базен А. Что такое кино? / пер. с фр. В. Божовича (кн. I) и Я. Эпштейн (кн. II-IV). – М.: Искусство, 1972. – 384 с.
2. Батаева Е. Видимое общество. Теория и практика социальной визуалистики : Монография. – Х.: ФЛП Лысенко И.Б., 2013. – 349 с.
3. Бевзенко Л., Злобина Е. Образы успеха: опыт визуального исследования. – К.: Институт социологии НАН Украины, 2012. – 236 с.
4. Беньямин В. Краткая история фотографии. – М.: Ад Маргинем Пресс, 2015. – 168 с.
5. Бергер А. Видеть – значит верить. Введение в зрительную коммуникацию / пер. с англ. Д.Н. Ищенко. – М.: Издательский дом «Вильямс», 2005. – 288 с.
6. Бойцова О. Любительское фото: визуальная культура повседневности. – СПб.: Изд-во Европ. ун-та, 2013. – 266 с.
7. Брекнер Р. Изображенное тело. Методика анализа фотографии // Интер. – 2007. – №4. – С. 13-32.
8. Бурдые П., Болтански Л., Кастель Р., Шамборедон Ж.-К. Общедоступное искусство: опыт о социальном использовании фотографии. – М.: Издател. и консалтинг. группа «Праксис», 2014. – 456 с. (С.)
9. Визуальная антропология: городские карты памяти / под редакцией П. Романова, Е. Ярославской-Смирновой. – М.: ООО «Вариант», ЦСПГИ, 2009. – 312 с.
10. Визуальная антропология: новые взгляды на социальную реальность: Сб. науч. ст. под ред. Е.Р. Ярославской-Смирновой, П.В. Романова, В.Л. Круткина. – Саратов: Научная книга, 2007. – 528 с.
11. Власова Т. Рассматривание, рассказывание, припоминание: нарративизация содержания семейных альбомов // <http://art.photo-element.ru/analysis/narrativ/narrativ.html>
12. Грей Г. Кино: Визуальная антропология / пер. с англ. М.С. Неклюдовой. — М.: Новое литературное обозрение, 2014. – 208 с.
13. Захарова Н. Визуальная социология: фотография как объект социологического анализа // Журнал социологии и социальной антропологии. – 2008. – Том XI. № 1. – С. 147-161.
14. Круткин В. Фотографический опыт и его субъекты // Визуальная антропология: новые взгляды на социальную реальность; Под ред. Е. Ярославской-Смирновой, П. Романова, В. Круткина. – Саратов. 2007. – С. 43-60.
15. Лапин А.И. Фотография как... : Учебное пособие. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 2003. – 296 с.
16. Малви Л. Визуальное удовольствие и нарративный кинематограф // Антология гендерной теории; Составители Е. Гапова, А. Усманова. – Минск: Прописки, 2000. – С. 280-287.
17. Мещеркина Е. Фотография из семейного альбома // Интер. – 2004. – № 2-3. – С. 94-96.
18. Нуркова В.В. Зеркало с памятью. Феномен фотографии: Культурно-исторический анализ. – М.: Рос. гос. гуманитар. ун-т, 2006. – 287 с.
19. Петренко-Лисак А.О. Самофотографування (селфі) як соціокультурний феномен та явище девіації // Соціальні виміри суспільства. Збірник наукових праць. – Випуск 8(19). – К., ІС НАНУ, 2016. – С. 402-415.
20. Петренко-Лисак А.О. Фотопортрет як «місце пам'яті» людей і речей // Вісник Львівського університету. Серія соціологічна. – Вип. 12. – 2018. – С. 133-144.
21. Розин В.М. Визуальная культура и восприятие: Как человек видит и понимает мир. – М.: ЛЕНАНД, 2015. – 272 с.
22. Роэм Д. Визуальное мышление. Как «продавать» свои идеи при помощи визуальных образов / пер. с англ. О. Медведь — М.: Манн, Иванов, Фербер, Эксмо, 2013. — 300 с.
23. Сальникова Е. Феномен визуального. От древних истоков к началу XXI века. – М.: Прогресс-Традиция, 2012. – 576 с. (С.)
24. Сонтаг С. О фотографии. – М.: ООО «Ад Маргинем Пресс», 2013. – 272 с.
25. Трэски А. Теория видео. Онлайн-видео: эстетика или деградация видео \ Пер. с англ. – Х.: изд-во «Гуманитар.Центр», 2017. – 252 с.
26. Штомпка П. Визуальная социология. Фотография как метод исследования : Учебник для вузов. – М.: Логос, 2007. – 168 с.

27. Элкинс Дж. Исследуя визуальный мир / пер. с англ. – Вильнюс: ЕГУ, 2010. – 534 с.

Додаткові ресурси:

1. Сивков Д. «Общество на экране. Как социальные ученые смотрят фильмы?» – Режим доступа:
2. https://www.youtube.com/watch?v=9iNydGIE_WI
3. Как социолог смотрит кино // Arzamas, Курс № 30 Социология как наука о здравом смысле. – Режим доступа: <http://arzamas.academy/materials/937>